

"Canviar de religió és canviar de cultura. I això és gairebé impossible"

VALORS

Després d'un llibre sobre religió, símbols i espiritualitat, es veu en cor de definir la religió?

La religió s'ha definit de moltes maneres diferents. Jo en el llibre utilitzo un concepte, no especialment original, però que em sembla informatiu i clar. La religió, diu aquesta definició, és la creença en l'existència d'éssers sobrenaturals. I aquests éssers són aquells als quals atribuïm una sèrie de característiques molt diferents als éssers de la nostra vida quotidiana.

Però què ens porta a creure en aquests éssers extraordinaris?

Allò que ens fa creïble aquesta realitat són els mitjans que utilitzen les cultures per informar-nos d'aquesta existència. És a dir, es creen una sèrie de llenguatges -de caràcter simbòlic- que contribueixen a fer creïble el discurs religiós. El llenguatge és una part essencial del discurs religiós i, en general, de la irracionalitat.

Es tracta de fer creïble la irracionalitat?

Aquí és on juga un paper important la cultura. Per entendre els símbols i les imatges cal haver estat educat en una cultura concreta. Si ens fixem en d'altres religions, se'ns fan estranys els símbols perquè no hem estat educats sota aquells paràmetres. Malgrat tot, els llenguatges simbòlics, com el mite i el ritual, són transversals. Els llenguatges ens remetent a una realitat diferent però sempre hi ha elements que identifiquem i que considerem com a propis.

Per què avui hi ha tants "convertos"?

No és tan estrany perquè ens és fàcil familiaritzar-nos amb les cultures alienes. Molta gent s'hi apropa i s'hi sent atreta i ho acaben assumint com a propi. És un pas difícil, però possible. Canviar de religió és canviar de cultura. I això és gairebé impossible perquè és com reviu la pròpia vida. En tot cas, el percentatge de convertos és reduït.

"El lligam amb la comunitat sempre és quelcom destacat en el fet religiós. També el consol davant l'inexplicable"

Parlar de la religió com a quelcom irracional la fa menys creïble?

No. Allò que fa creïble la religió és disposar dels mitjans que et permeten accedir a aquesta parcel·la de la realitat. Tots tenim una predisposició innata a creure en aquests aspectes, però necessitem uns estímuls, un "regar la llavor" que la cultura pot aportar.

La religió és universal?

Gairebé. No es pot dir perquè hi ha persones escèptiques, deslligades del fet religiós. Sempre una minoria. Tot i viure en una societat secularitzada, els escèptics són més aviat pocs. El llenguatge i el simbolisme és universal i això ja comporta creure en l'extraordinari.

Quina és la seva funció?

En té diverses. Des de permetre la consciència social o la solidaritat social a la funció moderna de socialització, el lligam amb la comunitat sempre és quelcom destacat en el fet religiós. Hi ha també la funció del consol davant de situacions inexplicables. O la funció de reforçar valors morals o de tenir referents positius. La funció que més m'ha interessat, però, per la seva universalitat, és la funció del sentit. Si nosaltres pensem que les coses no passen perquè sí, sinó perquè hi ha una intenció d'un ésser sobrenatural, aleshores els fets passen a tenir sentit. ■ E. TORT / T. RODON

+ **valors**

Escolta l'entrevista sencera a revistavalors.podcast.es

PERFIL

Carles Salazar, professor d'antropologia de la Universitat de Lleida, publica el llibre *Antropologia de les creences. Religió, simbolisme, irracionalitat* (Fragmenta Editorial). El llibre constitueix una aproximació ambiciosa a la construcció cultural de les creences i un bon instrument interpretatiu per buscar els elements comuns de tots els pensaments "transcendents" de les cultures humanes. Salazar (Badalona, 1961) és llicenciat en Dret i en Geografia i Història per la Universitat de Barcelona, i màster i doctor en Antropologia Social per la Universitat de Cambridge. ■